

การพัฒนาลวดลายผลิตภัณฑ์ต้นแบบผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมจากสีธรรมชาติ*

The development of tie-dyed prototype with natural dyes

ภัทรานิษฐ์ ลิทธิพันธ์¹,
พริยะ แก่นทับทิม² และประเทืองทิพย์ ปานบำรุง³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากระบวนการย้อมสีผ้ามัดย้อมด้วยสีธรรมชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อออกแบบและพัฒนาลวดลายการมัดย้อม เพื่อพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ต้นแบบผ้า มัดย้อมด้วยการย้อมจากสีธรรมชาติเป็นการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ผลการวิจัยพบว่าในการทดลองย้อมสีธรรมชาติจำนวน 5 ชนิด ได้แก่ สีแดงจากครั่ง สีเขียวจากใบหูกวาง สีน้ำเงินจากคราม สีเหลืองส้มจากเมล็ดคำแสด และสีเทาจากผลมะเกลือ โดยในการทดลองย้อมจะใช้สารช่วยติดสี (mordant) จากธรรมชาติ 3 ชนิด ได้แก่ น้ำปูนใส โคลน และน้ำซี้เถ้า ซึ่งสารช่วยติดสีแต่ละชนิดจะทำให้ได้เฉดของสีออกมาต่าง ๆ กันไป ในการทดสอบสมบัติการย้อมจากการเก็บตัวอย่าง 24 ตัวอย่าง เพื่อทดสอบด้านความคงทนของสีต่อการซักและความคงทนของสีต่อเหงื่อ พบว่า ด้านความคงทนของสีต่อการซัก ผ้ามัดย้อมส่วนใหญ่มีความคงทนต่อการเปลี่ยนแปลงสีในที่มีระดับ 4.0 ขึ้นไป กล่าวคือ เมื่อทดสอบความคงทนของสีต่อการซักแล้วสีไม่เปลี่ยน ได้แก่ กลุ่มสีน้ำเงินจากคราม กลุ่มสีเทาจากผลมะเกลือ มอร์แดนต์ด้วยโคลน กลุ่มสีแดงจากครั่ง มอร์แดนต์ด้วยน้ำปูน ผ้ามัดย้อมส่วนใหญ่มีความคงทนต่อการเปลี่ยนแปลงสีในที่มีระดับ 3.0 ขึ้นไป กล่าวคือเมื่อทดสอบความคงทนของสีต่อการซักแล้วสีเปลี่ยนเล็กน้อย ได้แก่ กลุ่มสีเขียวจากใบหูกวาง คือ ย้อมใบหูกวางไม่ใช้สารช่วยติดสี ย้อมใบหูกวางมอร์แดนต์ด้วยโคลน และย้อมใบหูกวางมอร์แดนต์ด้วยน้ำซี้เถ้า สำหรับความคงทนของสีต่อเหงื่อพบว่า ผ้ามัดย้อมส่วนใหญ่มีความคงทนของสีต่อเหงื่อแล้วอยู่ในระดับดีมาก ได้แก่ ผ้าที่ย้อมด้วยมะเกลือมอร์แดนต์ด้วยน้ำซี้เถ้า ผ้าที่ย้อมด้วยคราม ส่วนผ้ามัดย้อมส่วนใหญ่มีความคงทนของสีต่อเหงื่อแล้วอยู่ในระดับดี ได้แก่ ผ้าที่ย้อมด้วยคำแสดมอร์แดนต์ด้วยโคลน ผ้าที่ย้อมด้วยคำแสด มอร์แดนต์ด้วยน้ำซี้เถ้า ผ้าที่ย้อมด้วยมะเกลือ ผ้าที่ย้อมด้วยมะเกลือมอร์แดนต์ด้วยน้ำปูน ผ้าที่ย้อมด้วยมะเกลือมอร์แดนต์ด้วยโคลน ผ้าที่ย้อมด้วยใบหูกวางมอร์แดนต์ด้วยโคลน ผ้าที่ย้อมด้วยครั่ง ผ้าที่ย้อมด้วยครั่งมอร์แดนต์ด้วยน้ำปูนและผ้าที่ย้อมด้วยคราม

จากผลการทดลองย้อมสีธรรมชาติที่ได้เลือกเฉดสีที่น่าไปออกแบบและพัฒนาลวดลายการมัดย้อมของผลิตภัณฑ์ต้นแบบผ้ามัดย้อมได้แก่ ผ้าพันคอ จำนวน 6 คอลเล็กชั่น และกระเป๋ จำนวน 5 คอลเล็กชั่น โดยมีการกำหนดการออกแบบและการถ่ายทอดเทคโนโลยีของลวดลายจำนวน 6 ลายคือ ลายสนุนไพรไทย ลายอัญมณีไทย ลายว้าวไทย ลายผักผลไม้ไทย ลายดอกไม้ไทยและลายขนมไทย เป็นการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบในเชิงสร้างสรรค์ให้มีความเป็นสากล และปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านผลิตภัณฑ์ต้นแบบผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมจากสีธรรมชาติ

คำสำคัญ: ผ้ามัดย้อม, การย้อมสีธรรมชาติ, ลวดลายผลิตภัณฑ์มัดย้อม

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่องการพัฒนาลวดลายผลิตภัณฑ์ต้นแบบผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมจากสีธรรมชาติ เป็นโครงการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอชุมชนสู่อุตสาหกรรมเชิงวัฒนธรรม ภายใต้โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทออย่างครบวงจร โดยการสนับสนุนทุนวิจัยโดยสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ

¹ อาจารย์ประจำสาขาออกแบบสิ่งทอและแฟชั่น คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ 10120, E-mail: sittinoppan@hotmail.com

² อาจารย์ประจำสาขาวิศวกรรมเคมีสิ่งทอ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาสาวิชาวิศวกรรมเคมีสิ่งทอ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

Abstract

This research aims to develop the fabric dyeing process with natural dyes. The specific objective is to design and develop the prototypes of tie-dyed fabric using natural dyes.

The experiment was carried out with five natural color shading: red from Lac, green from Malabar leaves, blue from Indigo, yellow-orange from Annatto seeds, and dark gray from Ebony. The used natural mordants were lime, mud, and ash. To obtain data, 24 dyed samples were collected for the colorfastness testing : fastness to washing and to perspiration. Then the samples, which the results of color retention after washing showed strong robust to color changes at the level of 4.0 or more, were chosen as the prototype dyeing, as the shade of blue from indigo. For dark gray shade, dyed with ebony using mud mordant. For red shade, dyed with Lac using lime mordant. According to color resistance after washing, there was a little change in colour (green from Malabar leaves . dyed without using mordant, Malabar leaves dyed with mud mordant, GR03 Malabar leaves dyed with ash mordant. For colorfastness to perspiration, it was found that most of tie-dyed fabrics had strong resistance to perspiration. Those with very strong resistance included ebony-dyed fabric with ash mordant, fabric dyed with indigo-dyed fabric. Dyed fabric with moderate resistance included: Annatto seeds-dyed fabric with mud mordant, Annatto seeds-dyed fabric with ash mordant, ebony-dyed fabric, ebony-dyed fabric with ash mordant, ebony-dyed fabric with mud mordant, Malabar leaves-dyed fabric with mud mordant, Lac-dyed fabric, Lac-dyed fabric with lime mordant, and indigo-dyed fabric.

The experiment on natural shading colors were use to develop tie-dyed patterns. The target products for development were six collections of scarf, 5 collections of bags. Six pattern designs chosen for technological training included: Thai herb pattern, Thai gem pattern, kite pattern, Thai vegetable and fruit pattern, Thai flower pattern, and Thai dessert pattern. The training was carried out in order to increase the value of the products using creativity and internationalization concept as well as to raise awareness in local intelligence conservation of tie-dyed products made from natural colors.

Keywords: tie- dyed, natural dyeing, tie-dye pattern products

บทนำ

ในยุคสมัยโลกปัจจุบันมีการแข่งขันกันอย่างสูง การลดการทำลายสิ่งแวดล้อมจึงเป็นสิ่งที่ทุกคนหันมาตระหนักและใส่ใจอย่างจริงจัง การพัฒนาผลิตภัณฑ์ในเชิงสร้างสรรค์ให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จึงเป็นส่วนหนึ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคในสังคมปัจจุบันผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมนับว่าเป็นงานศิลปหัตถกรรมประเภทหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์เป็นศาสตร์ทางศิลปะอย่างหนึ่ง เอกลักษณ์ของผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติที่ได้มีการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษสู่คนรุ่นต่อ ๆ มา การถ่ายทอดที่เกี่ยวกับด้านความรู้สึก ความภาคภูมิใจหรือรสนิยมสืบสานต่อบรรพบุรุษ เพื่อให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติยังคงอยู่ แนวความคิดในการเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์จึงเป็นเรื่องที่จำเป็น โดยอาจเกิดจากการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ รูปแบบ ลวดลาย สีสนของผลิตภัณฑ์ รวมไปถึงจนถึงแนวคิดในการสร้างตราสัญลักษณ์ของตนเองทำให้ผู้ผลิตหันมาให้ความสนใจ

ในปัจจุบันทั่วโลกตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมและความเป็นพิษจากการใช้สีสังเคราะห์กันมากขึ้นสีที่ได้จากธรรมชาติ ซึ่งเป็นความรู้ดั้งเดิมที่สืบทอดกันมาจากอดีต เช่น สีแดงจากครั่ง รากยอ ดอกคำฝอย สีน้ำเงินจากต้นคราม สีเหลืองจากแก่นขนุน ขมิ้นชัน แก่นเขสีดำจากลูกมะเกลือ สีชมพูจากต้นฟาง สีจากเปลือกและแก่นเพกา สีเขียวจากใบหูกวาง เป็นต้น

ดังนั้นผู้วิจัยมีแนวคิดในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมสีธรรมชาติ เพื่อพัฒนาตลาดลายผลิตภัณฑ์ต้นแบบผ้ามัดย้อมที่มีความสวยงามมีคุณภาพและมีคุณค่า เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ให้เกิดเป็นตราสัญลักษณ์ของสินค้าสืบต่อไป โดยคำนึงถึง

ด้านคุณภาพ: การเลือกใช้สี และกำหนดเฉดสีที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ โดยกำหนดเลือกวัสดุที่ใช้ในการย้อมสี

ด้านประโยชน์ใช้สอย: เพื่อการออกแบบลวดลายการวางลายต้องมีการวางแผนเป็นกระบวนการทางความคิดอย่างเป็นระบบขั้นตอน กำหนดลวดลายก่อนนำมาสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ให้มีความโดดเด่น

ด้านรูปแบบ: การทำผ้ามัดย้อมด้วยสีย้อมธรรมชาติมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบ

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อออกแบบ และพัฒนาตลาดลายการมัดย้อม
2. เพื่อพัฒนาระบบการย้อมสีผ้ามัดย้อมด้วยสีธรรมชาติ
3. เพื่อพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ต้นแบบผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมจากสีธรรมชาติ
4. เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ ด้วยการออกแบบลวดลายและพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบในเชิงสร้างสรรค์ให้มีความเป็นสากล
5. เพื่อปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านผลิตภัณฑ์ต้นแบบผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมจากสีธรรมชาติ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาตลาดลายผลิตภัณฑ์ต้นแบบผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมจากสีธรรมชาติ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยมีขั้นตอนและรายละเอียดของการดำเนินการดังต่อไปนี้

- ทดลองย้อมสีธรรมชาติจำนวน 5 กลุ่มสีได้แก่สีแดงจากครั่ง, สีเขียวจากใบหูกวาง, สีนํ้าเงินจากคราม, สีเหลืองส้มจากเมล็ดคำแสด และสีเทาจากผลมะเกลือ โดยใช้สารช่วยติดสี (mordant) จากธรรมชาติ 3 ชนิด ได้แก่ น้ำปูนใส, โคลน และน้ำขี้เถ้า

- ศึกษาและทดสอบสมบัติการย้อม ได้แก่ ความคงทนของสีต่อการซัก (color fastness to washing) และ ความคงทนของสีต่อเหงื่อ (color fastness to perspiration)

- ศึกษาและปฏิบัติการออกแบบลวดลายและการกำหนดวางลายผ้ามัดย้อม

- ศึกษาแนวทางการพัฒนาการกำหนดการใช้เฉดสีที่เลือกในผลิตภัณฑ์จากผ้ามัดย้อม

- ศึกษาและทดสอบสมบัติการย้อม ได้แก่ ความคงทนของสีต่อการซัก (color fastness to washing) และ ความคงทนของสีต่อเหงื่อ (color fastness to perspiration)

- กำหนดการใช้เฉดสีเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบผ้ามัดย้อมผ้าพันคอจำนวน 6 คอลเล็กชั่น (โดย 1 คอลเล็กชั่น มี 4 เฉดสี) และกระเป๋ จำนวน 5 คอลเล็กชั่น (โดย 1 คอลเล็กชั่น มี 3 เฉดสี)

ผลการวิจัย

1. กระบวนการทดลองย้อมสีธรรมชาติ

จากการทดลองย้อมสีธรรมชาติจำนวน 5 กลุ่มสีได้แก่สีแดงจากครั่ง, สีเขียวจากใบหูกวาง, สีนํ้าเงินจากคราม, สีเหลืองส้มจากเมล็ดคำแสด และสีเทาจากผลมะเกลือ โดยใช้สารช่วยติดสี (mordant) จากธรรมชาติ 3 ชนิด ได้แก่ น้ำปูนใส, โคลน และน้ำขี้เถ้า พบว่าเฉดสีธรรมชาติที่ย้อมได้จะแปรเปลี่ยนไปตามแต่ละชนิดของสารช่วยติดสี โดยเฉพาะสีเขียวที่ย้อมจากใบหูกวาง โดยเฉดสีเปลี่ยนจากเดิมมีความสว่างและมีสีเข้มขึ้นสีแดงที่ย้อมจากครั่ง เมื่อเปลี่ยนชนิดของสารช่วยติดสีจะทำให้เฉดสีที่ย้อมได้เปลี่ยนไปอย่างเห็นได้ชัดเจนส่วนสีเทาที่ย้อมจากผลมะเกลือเฉดสีจะเปลี่ยนไปเล็กน้อย แต่ยังคงอยู่ในช่วงของโทนสีเทา ในขณะที่สีนํ้าเงินที่ได้จากการย้อมครามและสีเหลืองส้มจากเมล็ดคำแสดนั้นเฉดสีที่ได้จะไม่เปลี่ยนแปลง แต่ความเข้มของสีที่ได้จะแตกต่างกันไป

2. การทดสอบสมบัติความคงทนต่อการใช้งานของสีที่ย้อม

จากผลการทดสอบด้านความคงทนของสีต่อการซักและความคงทนของสีต่อเหงื่อ พบว่า ผ้ามัดย้อมส่วนใหญ่มีความคงทนต่อการซักในด้านการเปลี่ยนแปลงสีมีระดับ 4.0 ขึ้นไป ได้แก่ กลุ่มสีน้ำเงินจากครามคือ BL00 ย้อมคราม 3 หม้อ BL01 ย้อมคราม 5 หม้อ BL02 ย้อมคราม 7 หม้อ BL03 ย้อมคราม 9 หม้อ กลุ่มสีเทาจากผลมะเกลือ คือ GY00 ย้อมมะเกลือ GY02 ย้อมมะเกลือ มอร์แดงด้วยโคลน GY03 ย้อมมะเกลือ มอร์แดงด้วยโคลน กลุ่มสีแดงจากครั่ง คือ RE00 ย้อมครั่ง RE02 ย้อมครั่ง มอร์แดงด้วยโคลน ผ้ามัดย้อมที่มีความคงทนต่อการเปลี่ยนแปลงสีมีระดับ 3.0 ขึ้นไป คือเมื่อซักแล้วสีเปลี่ยนเล็กน้อย ได้แก่ กลุ่มสีเขียวจากใบหูกวาง คือ GR00 ย้อมใบหูกวางไม่ใช้สารช่วยติดสี GR03 ย้อมใบหูกวางมอร์แดงด้วยน้ำขี้เถ้า YL00 ย้อมค่าแสด มอร์แดงด้วยโคลนสำหรับความคงทนของสีต่อเหงื่อพบว่าผ้ามัดย้อมส่วนใหญ่มีความคงทนของสีต่อเหงื่อแล้วอยู่ในระดับดีมาก ได้แก่ ผ้าที่ย้อมด้วยมะเกลือมอร์แดงด้วยน้ำขี้เถ้า ผ้าที่ย้อมด้วยคราม (ย้อมคราม 3 หม้อ) ผ้าที่ย้อมด้วยคราม (ย้อมคราม 9 หม้อ) ส่วนผ้ามัดย้อมส่วนใหญ่ที่มีความคงทนของสีต่อเหงื่ออยู่ในระดับดี ได้แก่ ผ้าที่ย้อมด้วยค่าแสดมอร์แดงด้วยโคลน ผ้าที่ย้อมด้วยค่าแสดมอร์แดงด้วยน้ำขี้เถ้า ผ้าที่ย้อมด้วยมะเกลือ ผ้าที่ย้อมด้วยมะเกลือมอร์แดงด้วยน้ำปูน ผ้าที่ย้อมด้วยมะเกลือมอร์แดงด้วยโคลน ผ้าที่ย้อมด้วยใบหูกวางมอร์แดงด้วยโคลน ผ้าที่ย้อมด้วยครั่ง ผ้าที่ย้อมด้วยครั่งมอร์แดงด้วยน้ำปูนและผ้าที่ย้อมด้วยคราม (ย้อมคราม 7 หม้อ)

3. การกำหนดการใช้เฉดสีที่เลือกในผลิตภัณฑ์จากผ้ามัดย้อม

จากผลการทดสอบย้อมสีธรรมชาติได้เลือกเฉดสีที่นำไปออกแบบและพัฒนาลวดลายการมัดย้อม ดังตารางที่ 1 ผลการทดสอบย้อมสีธรรมชาติที่เลือกใช้จากผลการทดสอบคุณสมบัติการย้อมสี

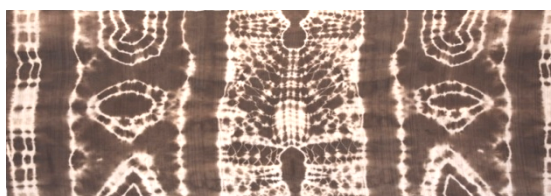
ตารางที่ 1 การทดสอบย้อมสีธรรมชาติที่เลือกใช้ผลการทดสอบคุณสมบัติการย้อมสี

	ไม่ใช้สาร ช่วยย้อม	น้ำปูนใส	โคลน	น้ำขี้เถ้า
สีเขียว จากใบหูกวาง				
สีเทาจาก ผลมะเกลือ				
สีแดง จากครั่ง				
สีน้ำเงิน จากคราม				
สีเหลืองส้มจากเมล็ดค่าแสด				

4. การออกแบบลวดลายและการกำหนดวงลายผ้ามัดย้อม

ผู้วิจัยได้กำหนดการออกแบบลวดลายผ้ามัดย้อมเป็นลวดลาย “สมุนไพรไทย” “ผักผลไม้ไทย” “ดอกไม้ไทย” “ขนมไทย” “ว้าวไทย” และ “อัญมณีไทย” เพื่อชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของพืชพันธุ์ไทยที่หลากหลายชนิดเป็นยาอาหาร และขนมไทย การละเล่นว้าวไทยซึ่งเป็นการละเล่นดั้งเดิมที่เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตไทย ภูมิปัญญาอันทรงคุณค่าที่สืบทอดกันมาจากรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่ง นับเป็นความรู้ที่มีค่าดุจดังอัญมณีอันล้ำค่า ดังนั้นลวดลายใหม่จากการมัดย้อมผ้าในงานวิจัยนี้ เกิดจากการออกแบบลายโดยใช้เทคนิคต่าง ๆ มาผสมผสานกัน เพื่อก่อให้เกิดลวดลายที่แปลกใหม่หากแต่ยังคงมีจุดมุ่งหมายไม่ต่างกับการออกแบบลวดลายของปูย่าตายายในอดีตซึ่งคือการสื่อให้เห็นถึงความสำคัญ ความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ และวิถีชีวิตของไทยเพื่อสะท้อนให้เห็นเอกลักษณ์ของไทยผ่านทางลวดลายบนผืนผ้า ดังนี้

ลายสมุนไพรไทย

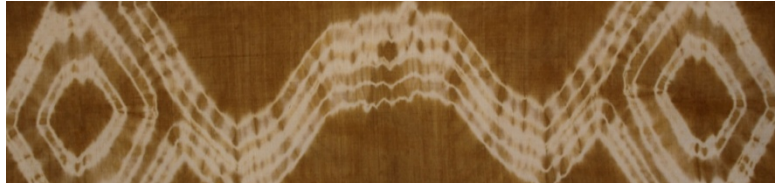
รูปภาพที่ 1 ผ้ามัดย้อมลายสมุนไพร

ลายอัญมณีไทย

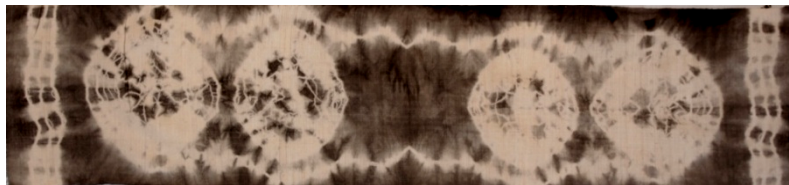
รูปภาพที่ 2 ผ้ามัดย้อมลายอัญมณีไทย

ลายว่าวไทย

รูปภาพที่ 3 ผ้ามัดย้อมลายว่าวไทย

ลายดอกไม้ไทย

รูปภาพที่ 4 ผ้ามัดย้อมลายดอกไม้ไทย

ลายขนมไทย

รูปภาพที่ 5 ผ้ามัดย้อมลายขนมไทย

ลายผักผลไม้ไทย

รูปภาพที่ 6 ผ้ามัดย้อมลายผลไม้ไทย

5. ผลิตภัณฑ์ต้นแบบผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมจากสีธรรมชาติ

จากผลการทดสอบสมบัติการย้อม ได้นำมากำหนดการวางลวดลายและรูปแบบผลิตภัณฑ์ต้นแบบ ได้แก่ ผ้าพันคอ จำนวน 6 คอลเล็กชั่น และกระเป๋า จำนวน 5 คอลเล็กชั่น โดยกำหนดลวดลายและการถ่ายทอดเทคโนโลยีการทำลวดลาย มัดย้อมให้เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ จำนวน 6 ลายคือ ลายสมุนไพรรไทย ลายอัญมณีไทย ลายว่าวไทย ลายผักผลไม้ไทย ลายดอกไม้ไทยและลายขนมไทย ดังนี้

5.1 ลายสมุนไพรไทย

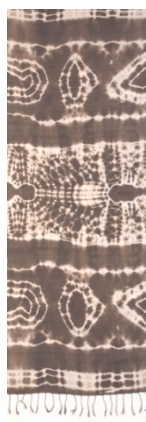
ผลิตภัณฑ์ต้นแบบผ้าพันคอมัดย้อมสีธรรมชาติลายสมุนไพรไทยมีจำนวน 4 เฉดสี ได้แก่สีแดง RE00, สีเขียวเหลือง GR00, สีดำ GY00 และสีน้ำเงิน BL02

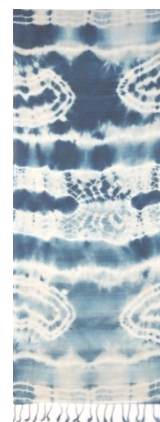
RE00

GR00

GY00

BL02

รูปภาพที่ 7 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบผ้าพันคอมัดย้อมสีธรรมชาติลายสมุนไพรไทย

ผลิตภัณฑ์ต้นแบบกระเป๋ามัดย้อมสีธรรมชาติลายสมุนไพรไทยมีจำนวน 3 เฉดสี ได้แก่ สีแดง RE00, สีเขียวเหลือง GR03, และสีดำ GY00

RE00

GR03

GY00

รูปภาพที่ 8 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบกระเป๋ามัดย้อมสีธรรมชาติลายสมุนไพรไทย

5.2 ลายว่าวไทย

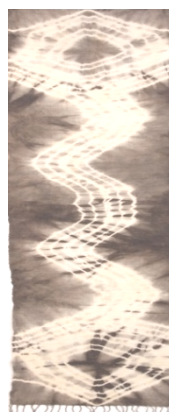
ผลิตภัณฑ์ต้นแบบผ้าพันคอมัดย้อมสีธรรมชาติลายว่าวไทยมีจำนวน 4 เฉดสี ได้แก่ สีแดง RE00, สีเขียวเหลือง GR00, สีดำ GY00 และสีน้ำเงิน BL00

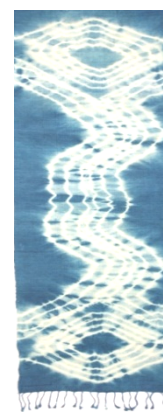
RE00

GR00

GY00

BL00

รูปภาพที่ 9 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบผ้าพันคอมัดย้อมสีธรรมชาติลายว่าวไทย

ผลิตภัณฑ์ต้นแบบกระเป๋าแมตซ์ย้อมสีธรรมชาติลายว่าวไทยมีจำนวน 3 เฉดสี ได้แก่ สีเหลืองส้ม YL00, สีแดง RE00 และสีชมพูม่วง RE02

YO00

RE00

RE02

รูปภาพที่ 10 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบกระเป๋าแมตซ์ย้อมสีธรรมชาติลายว่าวไทย

5.3 ลายผักผลไม้ไทย

ผลิตภัณฑ์ต้นแบบผ้าพันคอแมตซ์ย้อมสีธรรมชาติลายผักผลไม้ไทยมีจำนวน 4 เฉดสี ได้แก่ สีแดง RE00, สีเขียว เหลืองอ่อน GR02, สีดำอมเขียว GY03 และสีน้ำเงิน BL02

RE00

GR02

GY03

BL02

รูปภาพที่ 11 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบผ้าพันคอแมตซ์ย้อมสีธรรมชาติลายผักผลไม้ไทย

ผลิตภัณฑ์ต้นแบบกระเป๋าแมตซ์ย้อมสีธรรมชาติลายผักผลไม้ไทยมีจำนวน 3 เฉดสี ได้แก่ สีแดง RE00, สีเขียว เหลืองอ่อน GR02 และสีดำอมเขียว GY03

RE00

GR02

GY03

รูปภาพที่ 12 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบกระเป๋าแมตซ์ย้อมสีธรรมชาติลายผักผลไม้ไทย

5.4 ลายดอกไม้ไทย

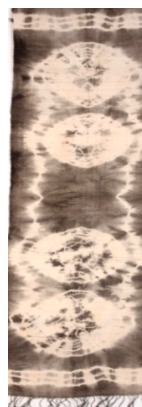
ผลิตภัณฑ์ต้นแบบผ้าพันคอแมตซ์ย้อมสีธรรมชาติลายดอกไม้ไทยมีจำนวน 4 เฉดสี ได้แก่ สีแดง RE00, สีเขียว เหลือง GR00, สีดำอมเขียว GY03 และสีน้ำเงิน BL02

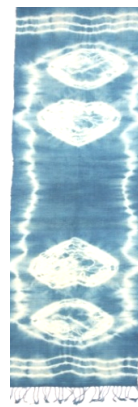
RE00

GR00

GY03

BL02

รูปภาพที่ 13 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบผ้าพันคอมัดย้อมสีธรรมชาติลายดอกไม้ไทย

ผลิตภัณฑ์ต้นแบบกระเป๋ามัดย้อมสีธรรมชาติลายดอกไม้ไทย มีจำนวน 3 เฉดสี ได้แก่ สีเขียวเหลือง GR00, สีเขียวอมเหลืองทอง GR02 และสีดำ GY00

GR00

GR02

GY00

รูปภาพที่ 14 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบกระเป๋ามัดย้อมสีธรรมชาติลายดอกไม้ไทย

5.5 ลายชนมไทย

ผลิตภัณฑ์ต้นแบบผ้าพันคอมัดย้อมสีธรรมชาติลายชนมไทยมีจำนวน 4 เฉดสี ได้แก่ สีแดง RE00, สีแดงอมม่วงอ่อน RE02 (หมักโคลทึงไว้ 1 คืน), สีแดงอมม่วง RE02 และสีดำ GY00

RE00

RE02

RE02

GY00

รูปภาพที่ 15 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบผ้าพันคอมัดย้อมสีธรรมชาติลายชนมไทย

ผลิตภัณฑ์ต้นแบบกระเป๋ามัดย้อมสีธรรมชาติลายชนมไทยมีจำนวน 3 เฉดสี ได้แก่ สีแดง RE00, สีดำ GY00 และสีเขียวเหลือง GR00

RE00

GY00

GR00

รูปภาพที่ 16 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบกระเป๋าผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติลายขนมไทย

5.6 ลายอัญมณีไทย

ผลิตภัณฑ์ต้นแบบผ้าพันคอมัดย้อมสีธรรมชาติลายอัญมณีไทย มีจำนวน 4 เฉดสี ได้แก่ สีแดง RE00, สีแดงอมม่วง RE02, สีเขียวเหลือง GR00, GY03

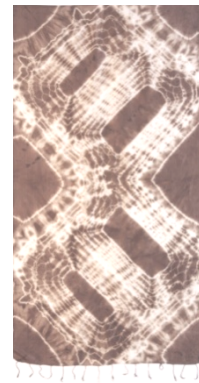
RE00

RE02

GR00

GY03

รูปภาพที่ 17 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบผ้าพันคอมัดย้อมสีธรรมชาติลายอัญมณีไทย

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลงานผลิตภัณฑ์นำมาพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบ ผ้ามัดย้อมผ้าพันคอ จำนวน 6 คอลเล็กชั่น (โดย 1 คอลเล็กชั่น มี 4 เฉดสีได้แก่สีแดง, สีแดงอมม่วงอ่อน (หมักโคลทั้งไว้ 1 คืน), สีแดงอมม่วง, สีเขียวเหลือง, สีเขียวเหลืองอ่อน, สีดำ, สีดำอมเขียว และสีน้ำเงิน) และผลิตภัณฑ์ต้นแบบ กระเป๋า จำนวน 5 คอลเล็กชั่น (โดย 1 คอลเล็กชั่น มี 3 เฉดสี ได้แก่ สีแดง, สีชมพูอมม่วง, สีเหลืองส้ม, สีเขียวเหลืองอ่อน, สีเขียวเหลือง, สีเขียวอมเหลืองทอง, สีดำอมเขียว, สีดำ และสีดำอมเขียว) โดยกลุ่มสีที่เลือกมาทั้งหมดนั้นผ่านการทดสอบความคงทนต่อการซักอยู่ในระดับ 4 (สีเปลี่ยน) และการความคงทนของสีต่อเหงื่ออยู่ในระดับ 4 (สีเปลี่ยน)

ข้อเสนอแนะ

1. เพิ่มสารช่วยติดสีธรรมชาติชนิดอื่น เพื่อให้ได้เฉดสีหลากหลายยิ่งขึ้น
2. เพิ่มการทดสอบความคงทนของสีต่อการขัดถูสำหรับผลิตภัณฑ์ต้นแบบกระเป๋า

เอกสารอ้างอิง

ภัทรานิษฐ์ สิทธิพนธ์, พริยะ แก่นทับทิม และประเทืองทิพย์ ปานบำรุง. (2555). รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนาตลาดลายผลิตภัณฑ์ต้นแบบผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมจากสีธรรมชาติ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ.